

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

DİN EĞİTİMİ ALANI

**KUR'AN-I KERİM TİLAVETİ VE TASHİH-İ
HURUF EĞİTİMİ-1
KURS PROGRAMI**

ANKARA, 2018

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI	1
PROGRAMIN DAYANAĞI	1
PROGRAMA GİRİŞ KOŞULU	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ.....	1
PROGRAMIN AMAÇLARI.....	2
PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAMIN KREDİSİ	4
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ	4
1. KUR'AN ÖĞRETİMİNDE TEMEL İLKELER	5
2. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ	5
3. KUR'AN-I KERİM'İ TECVİT ÜZERE OKUMAK.....	5
4. TALİM ÜZERE OKUNACAK SURELER	6
5. TALİM ÜZERE OKUNACAK AŞIRLAR.....	6
6. TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUNACAK ÖRNEK BÖLÜMLER	6
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	7
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ.....	7
BELGELENDİRME	7

PROGRAMIN ADI

Kur'an-ı Kerim Tilaveti ve Tashih-i Huruf Eğitimi-1

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 24.06.1973 Tarihli ve 14574 Sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
2. 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 Sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 1)
3. 11.04.2018 tarihli ve 30388 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği,
4. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarih ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen, Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı,
5. 2014-05-07 35 İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Lisesi Kur'an Okuma Teknikleri Dersi (11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı
6. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınının 12.05.2016 tarihli 27 sayılı Kararıyla Onaylanan, Anadolu İmam Hatip Lisesi Kur'an-ı Kerim Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı,
7. Talim ve Terbiye Kurulunun 02.05.2017 tarihli ve 46 sayılı kararıyla kabul edilen Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri (Temel Dini Bilgiler, Siyer, Fıkıh, Tefsir, Dinler Tarihi, Hadis, Akaid, Kelam, Hitabet ve Mesleki Uygulama) Öğretim Programları.

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULU

1. Okur-yazar olmak,
2. 13 yaşını tamamlamış olmak,

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Eğitimci nitelikleri aşağıdaki sıraya göre belirlenir:

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca düzenlenen Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına göre atanan; İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Alan Öğretmeni veya Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alan Öğretmeni olarak atananlar,
2. Öğretmen bulunmaması halinde bu alanlara öğretmen olarak atanacak nitelikte olanlar,
3. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelge" ile belirlenmiş olan İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Alanı veya Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim programları / fakülte mezunları,

4. İlahiyat Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi veya Yüksek İslam Enstitüsü mezunu olup Pedagojik Formasyon Eğitimi belgesine sahip olanlar,
5. İlahiyat Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi veya Yüksek İslam Enstitüsü mezunları arasından Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü tarafından verilen "Tashih-i Huruf Kursu"nu başarıyla tamamlayanlar,
6. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından merkezi/mahalli olarak düzenlenen "Tashih-i Huruf Kursu"nu başarı ile tamamlayanlar öğretmen/eğitimci olarak görevlendirilirler.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Kur'an-ı Kerim Tilaveti ve Tashih-i Huruf Eğitimi-1 kurs programına katılan bireylerin;

1. Kur'an harflerini mahreçlerine ve sıfatlarına uygun olarak seslendirmesi,
2. Tecvit kurallarını teorik olarak bilmesi ve uygulaması,
3. Kur'an'ın tamamını talim usullerine, tecvit kurallarına göre okuması,
4. Belirlenen sureleri talim üzere okuması,
5. Belirlenen aşirleri talim üzere okuması,
6. Kur'an-ı Kerim'in ilk on cüzünden tahkik üzere örnek okumalar yapması,
7. Kur'an-ı Kerim'in ikinci on cüzünün tedvir üzere örnek okumalar yapması,
8. Kur'an-ı Kerim'in son on cüzünün hadr üzere örnek okumalar yapması,
9. Ezberlediği surelerin anlamlarını bilmesi amaçlanmıştır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Hiz. Peygamberin vefatını takip eden yıllarda Kur'an-ı Kerim Hiz. Ebu Bekir zamanında Mushaf haline getirilmiş Hiz. Osman zamanında da çoğaltılmıştır.

Üzerinde ashabin icma ettiği Hiz. Osman Mushafları kısa zamanda bütün İslam coğrafyasına yayılmış ve öncelikle bu Mushafların gönderildiği şehirler olmak üzere kıraat ilmi merkezleri doğmuştur. Kıraat ilmi merkezlerinde bulunan kıraat âlimleri gerek hareke ve harfler gerekse med, kasr, imale, tahfif, idgam gibi telaffuz keyfiyetleriyle ilgili farklı okuyuşları değişik hocalardan alırken bunlar arasında kendi tercihlerini ortaya koymuşlar, bu tercihleriyle oluşan okuyuşlarını öğretmeye başlamışlardır. Sahih rivayet ve okuyuşlar arasında tercihleri bulunan âlimlerin sayısı, önceleri bir hayli çok iken zamanla insanlar bunlardan bazıları üzerinde yoğunlaşmış, böylece ilk kıraat ekolleri ortaya çıkmıştır.

Asım kıraati, özellikle Hafs'ın rivayetiyle Kufe'nin ve hatta Ortadoğu'nun sınırlarını aşmış, nihayet XX. Yüzyıl Müslümanlarının yaklaşık yüzde doksanının tercih ettiği bir okuyuş tarzı olmuştur.

Türkler de Kur'an-ı Kerim'in okunuş tarzında ise Asım Kıraati Hafs Rivayetini esas almışlardır. Yüzyıllardır bu topraklarda Kur'an-ı Kerim Asım kıraati Hafs rivayeti üzerine öğretilmiş ve okunmuştur.

1. Kur'an-ı Kerim Tilaveti ve Tashih-i Huruf Eğitimi Kurs Programı, Asım Kıraati Hafs Rivayeti üzere okuyuş tarzıyla ilgili teorik bilgilerin yanı sıra, bu bilgilerin uygulama boyutunu esas alan becerilerin geliştirilmesi hedeflenerek hazırlanmıştır.
2. Program, kıraat ilmi hakkındaki temel bilgiler, Kıraat-ı Asım Rivayet-i Hafs üzere okuyuş tarzı ile ilgili teorik bilgiler ve bu bilgilerin uygulamaya dönüştürülmesi olmak üzere üç temel öğretim boyutu esas alınarak hazırlanmıştır.
3. Kur'an-ı Kerim Tilaveti ve Tashih-i Huruf Eğitimi Kurs Programı, üç aşamalı olarak planlanmış olup kursiyerlerin birbirini takip eden süreçlerde programı tamamlamaları öngörülmüştür.
4. Eğiticiler, kurs programında yer alan konular için ayrılan zaman planlamasında ihtiyaca göre değişiklik yapabilir.
5. Kurs Programı, alan uzmanları, Millî Eğitim Bakanlığında görevli uzman ve alan öğretmenleri iş birliğinde hazırlanmıştır.
6. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında veya kurumlarca uygun görülen eğitim-öğretime elverişli diğer ortamlarda uygulanabilir.
7. Kursun başında Kıraat Kavramı ve Asım Kıraati hakkında teorik bilgiler verilecektir.
8. Kurs süresince programda yer alan tecvit kuralları, yüzünden (talim) ve ezbere okunacak sure ile duaların uygulamaları esnasında teorik bilgilere atıflar yapılmak suretiyle pratik olarak tatbik edilerek öğretilenektir.
9. Katılımcıların kendi okuyuşları kaydedilerek kendilerine dinletilecektir.
10. Katılımcıların öğrenme biçimleri ve hızlarının farklı olabileceği dikkate alınacaktır.
11. Katılımcıların gelişim düzeylerine ve öğrenme biçimlerine uygun, çeşitli bireysel ve işbirliğine dayalı öğrenme ortamları sağlayan materyal ve yöntemler kullanılacaktır.
12. Katılımcıların dil yeterlik düzeyleri, özel becerilere sahip olma veya öğrenme zorluğu bulunma gibi durumlarını hesaba katan materyaller kullanılacaktır. Öğrenme zorluğu çeken katılımcıların öğrenme etkinliklerine mümkün olduğu kadar çok katılması teşvik edilerek desteklenecektir.
13. Kur'an-ı Kerim Tilaveti ve Tashih-i Huruf Eğitimi-1 Kurs Programının amaçları ve içeriği yoluyla; kursa katılan bireylere, aşağıda tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve bu yolla bireylerin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Değerler
Adalet
Ahlak
Sabır
Sorumluluk
Sevgi ve Saygı
Vatan sevgisi
Yardımlaşma ve paylaşma

14. Program süresince, bireylerin merak uyandırma, planlama, araştırma, keşfetme, çözümlenme, derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama etkinliklerini gerçekleştirmeleri sağlanarak bireyin öğrenmeye etkin katılımı desteklenmelidir.
15. Programın uygulanmasında, rehberlik hizmeti sunan eğiticiler, bireylerin yeterliliklerinin değişmesi ve gelişmesine katkıda bulunacak bir rehber niteliğinde olmalıdır.
16. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde katılımcı düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre katılımcıları aktif kılan öğrenme-öğretme yöntem, teknik ve stratejileri kullanılmalıdır. Seçilen tekniklerin bireysel ve kültürel farklılıklara sahip bireylere hitap edebilecek yeterlilikte olmasına dikkat edilmelidir. Konuların bireylere anlatımında içeriğe ve öğrenmeye uygun öğretim yöntem ve stratejileri kullanılmalıdır.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programlarında kredilendirme yapılmamaktadır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 6 ders saati uygulanacak şekilde toplam 90 ders saati olarak planlanmıştır. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Konular	Süre/Ders Saati
Kur'an Öğretiminde Temel İlkeler	6
Harfler ve Özellikleri	20
Kur'an-ı Kerim'i Tecvit Üzere Okumak	10
Talim Üzere Okunacak Sureler	20
Talim Üzere Okunacak Aşırıları	14
Talim Üzere Yüzünden Okunacak Örnek Bölümler	20
TOPLAM	90

İÇERİK

1. KUR'AN ÖĞRETİMİNDE TEMEL İLKELER

- 1.1. Tilavette Asla Uygunluk
- 1.2. Fem-i Muhsin'den Öğrenmek
- 1.3. Harfleri Doğru Telaffuz Etmek
- 1.4. Tecvid Kurallarına Uygun Okumak
- 1.5. Tefekkür ve Tedebbüre Dikkat Etmek
- 1.6. Sevgi Temelli Yaklaşım

2. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ

- 2.1. Harflerin Mahreçleri
- 2.2. Harflerin Sıfatları
- 2.3. Harflerin Seslendirilmesi

3. KUR'AN-I KERİM'İ TECVİT ÜZERE OKUMAK

- 3.1. Tecvid'in Tanımı, Konusu, Amacı
- 3.2. Medler
 - 3.2.1. Med Harfleri
 - 3.2.1.1. Asli Med (Tabii Med)
 - 3.2.1.2. Fer-i Medler
 - 3.2.1.2.1. Medd-i Muttasıl
 - 3.2.1.2.2. Medd-i Munfasıl
 - 3.2.1.2.3. Medd-i Lazım
 - 3.2.1.2.4. Medd-i Arız
 - 3.2.1.2.5. Medd-i Lin
- 3.3. İdgamlar
 - 3.3.1. Tenvin ve Sakin Nunla İlgili Kurallar
 - 3.3.1.1. İdgam-ı bilagunne
 - 3.3.1.2. İdgam-ı maalgunne
 - 3.3.2. Harflerin İdgamı
 - 3.3.2.1. İdgam-ı Misleyn
 - 3.3.2.2. İdgam-ı Mutecaniseyn
 - 3.3.2.3. İdgam-ı Mutekaribeyn
- 3.4. İhfa
- 3.5. İzhar
- 3.6. İklab
- 3.7. "Ra" Hafinin Okunuşu
- 3.8. Allah Lafzının (Lafzatullah) Okunuşu
- 3.9. Kalkale

- 3.10. İdgam-ı Şemsiyye
- 3.11. İzhar-ı Kameriyye
- 3.12. Zamir
- 3.13. Sekte
- 3.14. Ha-i Sekte
- 3.15. Vakıf ve İbtida

4. TALİM ÜZERE OKUNACAK SURELER

- 4.1. İstiâze ve Bismelenin Talimi ve İstiâze ile ilgili hükümler
- 4.2. Sureler
 - 4.2.1. Fatıha ve Kısa Sureler ve anlamları (Duha Suresinden Nas Suresine Kadar)
 - 4.2.2. Bakara Suresi 1-7.ayetler ve anlamı
 - 4.2.3. Ayet e'l-Kursî ve anlamı
 - 4.2.4. Haşr Suresi'nin son dört ayeti ve anlamı
 - 4.2.5. Bakara Suresi'nin son iki ayeti ve anlamı

5. TALİM ÜZERE OKUNACAK AŞIRLAR

- 5.1. Kıraat ve Hafızlık İcazet Merasimlerinde Okunabilecek Aşir Örnekleri
 - 5.1.1. Enfal Suresi 1-4 arası ayetler ve anlamı
 - 5.1.2. Fecr Suresi 87-99 arası ayetler ve anlamı
- 5.2. Nişan, Düğün ve Nikâh Merasimlerinde Okunabilecek Aşir Örnekleri
 - 5.2.1. Rum Suresi 20-27 arası ayetler ve anlamı
- 5.3. Cenaze, Vefat ve Taziye Okunabilecek Aşir Örnekleri
 - 5.3.1. Ali İmran 185-189 arası ayetler ve anlamı
 - 5.3.2. Yasin Suresi 77-83 arası ayetler ve anlamı
- 5.4. Şehitlik ve Şehadet Olayında Okunabilecek Aşir Örnekleri
 - 5.4.1. Bakara Suresi 153-157 arası ayetler ve anlamı
- 5.5. Hac Günleri, Hacı Uğurlama ve Karşılama Merasimlerinde Okunabilecek Aşir Örnekleri
 - 5.5.1. Bakara Suresi 197-202 arası ayetler ve anlamı
- 5.6. Kurban Bayramında Okunabilecek Aşir Örnekleri
 - 5.6.1. Enam Suresi 79-82,160-165 arası ayetler ve anlamı

6. TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUNACAK ÖRNEK BÖLÜMLER

- 6.1. Tahkik, tedvir ve hadr usullerine göre tilâvet çeşitleri ve özellikleri
- 6.2. Kur'an-ı Kerim'in ilk on cüzünden tahkik üzere örnek okumalar
- 6.3. Kur'an-ı Kerim'in ikinci on cüzünün tedvir üzere örnek okumalar
- 6.4. Kur'an-ı Kerim'in son on cüzünün hadr üzere örnek okumalar

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

1. Değerlendirme, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre;
 - Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetler,
 - Kursiyerin performansına dayalı olarak gerçekleştirilecek sınavlar,
 - Kursiyere kurs sonunda uygulanan yazılı sınavlar,100 puan üzerinden yapılır.
2. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlar veya varsa ödev ya da projelere göre yapılır. Birden fazla sınav şekli ile sınavı yapılan dersin puanı veya notu, bu sınavların aritmetik ortalaması ile belirlenir. Bu puan veya not, kursun başarı puan ya da notu olarak değerlendirilir.
3. Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, durumlarına uygun sınav yöntemiyle yapılır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ

Programın uygulama sürecinde;

1. Ders kitabı olarak, Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayımlanmış olan materyaller kullanılmalıdır.
2. Kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri, kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/öğretici tarafından hazırlanan ders notları kullanılmalıdır.
3. Yararlanılacak kaynak araç-gereçlerin programın amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte öğretim, yöntem ve tekniklerine uygun olması önem taşımaktadır.

Yararlanılacak bazı araç ve gereçler şunlardır:

- Kaynak Kitaplar,
- Bilgisayar,
- Projeksiyon,
- Akıllı Tahta,
- Fotoğraflar,
- Afiş,
- Broşür,
- Dergiler,
- Uyarıcı Pano,
- Fotoğraflar

BELGELENDİRME

Kurs programını başarı ile bitirenlere kurs bitirme belgesi düzenlenir.